

Бібліографія:

1. Черниш С.С. Аналіз стратегічного розвитку підприємства в умовах фінансової нестабільності / С.С.Черниш // Економіка АПК. – 2007. – №7. – С.117.

Ольга СЕМИРОЗУМ

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник: д. н. держ. упр., професор, професор
кафедри менеджменту та публічного управління Халецька А.А.)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МАЛОГО МІСТА

Питання наповнення місцевих бюджетів та пошук резервів збільшення надходження коштів є надзвичайно актуальним в умовах розширення повноважень органів місцевого самоврядування. Адже саме вони є фінансовою основою для функціонування місцевого самоврядування, яке, в свою чергу, є однією зі складових частин влади і покликане забезпечити розвиток економіки, створення умов для життєдіяльності населення та підвищення добробуту громадян на місцевому рівні, і завдяки цьому виконують особливу роль в економіці кожної демократичної країни. Недостатність власних фінансових ресурсів в органів місцевого самоврядування впливає на якість виконання визначених їм завдань і функцій та обмежує можливості здійснювати соціально-економічні реформи [2].

Проблема зміцнення доходної бази місцевих бюджетів за рахунок власних джерел набуває особливої актуальності. Її вирішення сприятиме органам місцевого самоврядування в розбудові територіальних громад на принципах самостійності та ефективності, що дасть можливість забезпечити необхідну відповідальність й підзвітність їх перед громадськістю. Податки сплачуються здебільшого з доходів економічних суб'єктів, тому проблему формування бюджету малих міст доцільно розв'язувати через зміцнення та нарощування виробничих можливостей суб'єктів господарювання, чим забезпечуватиметься необхідний рівень дохідності і економічне зростання адміністративно-територіальної одиниці [4].

На нашу думку стратегічний шлях для економічного зростання міст – створити сприятливі умови для широкого розвитку підприємництва. Крім того, одним із джерел бюджетних надходжень на місцевому рівні є

власність, яка знаходиться у розпорядженні місцевих органів влади, та повинна використовуватися максимально ефективно. Тому потрібна інвентаризація об'єктів комунальної власності на предмет ефективності їх використання. У розпорядженні місцевих органів влади повинні залишатися тільки ті підприємства, що безпосередньо впливають на життєдіяльність громадян.

Найвагомішими джерелами надходжень місцевих бюджетів і бюджету міста Чорткова зокрема, є: акцизний податок, податок на доходи фізичних осіб, єдиний податок. Міністерством фінансів України підготовлено та розміщено на офіційному сайті проект змін до Податкового кодексу України, яким пропонується скасувати місцевий акциз з тютюнових виробів [3]. Проте, слід зазначити, що за рахунок активної роботи місцевого самоврядування приріст надходжень акцизного податку з роздрібного продажу тютюнових виробів за підсумками 2016 року склав більше 50% порівняно з минулим роком. Акцизний податок став дієвим інструментом боротьби з «тіньовим» обігом та контрабандою. Співставлення даних зі сплати виробниками тютюнових продуктів загальнодержавного акцизу та сплати місцевого акцизу розповсюджувачами цих товарів через роздрібну мережу дозволяє визначити контрафакт та тіньовий обіг [1].

Скасувавши роздрібний акциз з тютюнових виробів, Уряд не тільки позбавить місцеві бюджети стабільних джерел надходжень, а й спричинить значний ріст ризиків щодо ухилення від сплати даного податку, адже органи місцевого самоврядування значно більше зацікавлені збирати роздрібний акциз і стимулювати реалізацію підакцизних товарів через офіційну роздрібну мережу. Прийняття зазначених змін може покласти початок негативним тенденціям перерозподілу фінансових потоків із місцевих бюджетів до Державного бюджету України, що може звести нанівець всі докладені зусилля по децентралізації та демотивує місцеві ради здійснювати подальші кроки щодо зміцнення фінансової незалежності місцевих органів влади.

На наш погляд, подальшими кроками щодо нарощування доходів бюджетів малих міст і бюджету м. Чорткова зокрема, є :

- зарахування у повному обсязі надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів;
- посилення контролю за об'єктами нарахування податку на нерухоме майно;
- створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва;

– запровадження фінансових стимулів щодо об'єднання територіальних громад з метою зміцнення фінансової самодостатності регіонів.

Отже, втілення запропонованих заходів дасть можливість місцевим бюджетам бути фінансово достатніми для забезпечення виконання органами місцевого самоврядування наданих їм законом повноважень у забезпеченні населення якісними послугами.

Бібліографія:

1. Асоціація міст України продовжує відстоювати акцизний податок з роздрібного продажу тютюнових виробів. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/novyna/amu-prodovzhuje-vidstoyuvaty-akcyznyu-podatok-z-rozdribnogo-prodazhu-tyutyunovyh-vyrobiv>

2. Каспрук А.Ю. Доходи місцевих бюджетів: проблеми забезпечення та резерви збільшення. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www:/Users/Pavlo/Downloads/ecnof_2012_9\(2\)__10.pdf](http://www:/Users/Pavlo/Downloads/ecnof_2012_9(2)__10.pdf)

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://docs.dtkr.ua/doc/1214.663.0?page=2#pn2097>

4. Румянцева Г.І. Стан та шляхи посилення дохідної бази місцевих бюджетів. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%>

Ірина СЕНЬКІВ

слухачка магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – к.н.держ.упр., доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Булковський Т.О.)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В ОТГ

У сучасних умовах в Україні розвиток системи надання соціальних послуг органами влади виходить на вищий рівень у процесі забезпечення реалізації принципів відкритості та прозорості як у сфері державного управління, так і місцевого самоврядування [3]. Відповідно до Конституції України [ст. 46] громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або